

Paul Goeken

De Orde

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

Proloog

12 oktober 1307

Grootmeester der Tempeliers Jacques de Molay staarde bedachtzaam in het duister. Hij stond doodstil, enkel het regelmatig knippen van zijn oogleden verried zijn sterfelijkheid. De uitloper van een windvlaag gleed langs zijn magere gezicht en deed zijn lange, grijze baard opwaaien.

Zijn blik rustte op een gedeelte van Parijs. Vanuit de hoogste toren van de Tempel had hij uitzicht op het zuiden van de stad. Bij daglicht vermakelijk vanwege de bedrijvigheid die er heerste, 's nachts niet meer dan een inktvlek met flonkerende orangerode stippen. Ondanks de regen hoorde hij het monotone geklots van de Seine. De rivier was een belangrijke handelsweg voor de hoofdstad en liet zich deswege nooit overstemmen.

In de verlaten stegen en straten gloeide sporadisch de toorts van een wacht of verlate edelman op. Als een gloed zich tot een beperkt gebied uitstreckte, kon je ervan uitgaan dat het hier een wacht betrof. Ging de oplichtende hitte van de toorts daarentegen vreemde patronen vormen, dan behoorde deze vrijwel zeker toe aan iemand van stand. Vanwege het feodale stelsel waren sommige dingen bijzonder voorspelbaar. Drankgebruik was daar één van.

Langzaam bracht hij de zilveren beker naar zijn mond en nam een slok wijn. Aansluitend mompelde hij instemmend. De Saint Nicolas De Bourgeuil was inderdaad zo hemels als in hogere kringen werd beweerd. Daarna schudde Jacques de Molay vol ongeloof zijn hoofd.

'Hogere kringen,' fluisterde hij. In zijn stem klonk zowel diepe afkeur als opperste verbazing door. Vanmorgen was hij op verzoek van koning Filips de vierde de Schone een van de slippendragers geweest tijdens de begrafenis van diens schoonzus Catherine. Na afloop van de dienst was hij door alle aanwezigen met het grootste respect behandeld. Exact zoals een Grootmeester der Tempeliers verdiende.

'Ha!'

Dit ene woord dekte de gehele, onuitgesproken lading, doortrokken als

het was met volstreekte minachting. De oorsprong hiervan lag hoofdzakelijk in het gesprek dat hij die avond had gevoerd met twee vertrouwelingen van Gilles Aiscelin, de aartsbisschop van Narbonne. Deze priesters waren in de late namiddag in het hoofdkwartier van de Tempeliers aangekomen. De lange reis had hen lichamelijk getekend. Hun kleding leek op een samenraapsel van scheuren en de gezichten van beide mannen werden gekenmerkt door danig uitpuilende ogen en ingevallen wangen. Hun geest was daarentegen helder. Bij binnenkomst vroegen ze direct om een onderhoud met Grootmeester Jacques de Molay.

Nadat hij het avondmaal in het bijzijn van zijn ridderbroeders in de kapittelzaal had genuttigd, had De Molay beide priesters in zijn privé-vertrek ontboden. Het verhaal dat zij hem vertelden, was verbazingwekkend, schokkend en absurd. Een relaas over een bijeenkomst die een maand geleden in de abdij van St Marie de Pontoise had plaatsgevonden. Hier deelde koning Filips de vierde de Schone zijn handlangers mede dat hij van plan was om binnenkort alle Tempeliers te laten arresteren. De eveneens aanwezige Gilles Aiscelin, de aartsbisschop van Narbonne, weigerde hier echter mee in te stemmen. Hij mocht weliswaar door Filips de Schone tot lid van onderzoek tegen de Orde der Tempeliers zijn benoemd, aan een arrestatie en de daaropvolgende martelingen wenste hij niet mee te werken. Verbolgen verliet hij de bijeenkomst.

Grootmeester Jacques de Molay pakte een nog voor de helft gevulde karaf en schonk zijn beker vol. Gulzig nam hij een paar slokken, wat hem direct op een fikse hoestbui kwam te staan. Met veel misbaar onderging hij het ongemak, in stilte zijn 63 jaar oude lijf vervloekend. Dit was hem pakweg tien jaar geleden nooit overkomen, wist hij. Toen kon hij in velerlei opzichten nog met de besten mee.

Nadat de aartsbisschop van Narbonne de vergadering had verlaten, had koning Filips de Schone maatregelen genomen. Hij zette de opstandige aartsbisschop uit zijn ambt en in zijn plaats werd Guillaume de Nogaret benoemd. Dit laatste wist De Molay al voordat de priesters de Tempel betraden. Het koninklijk decreet vond immer zeer spoedig zijn weg naar zijn nederige onderdanen.

Grootmeester Jacques de Molay spooog minachtend op de stenen vloer en wreef met zijn laars de klodder speeksel uit. Alsof hij op een insect trapte om het daarna voor de zekerheid te vermorzelen, zodat zelfs de eventuele eitjes het niet zouden overleven.

Guillaume de Nogaret was een verdorven persoon. Een duivel in mensengedaante. Een hater van de rooms-katholieke kerk en de levensgevaarlijke rechterhand van koning Filips de Schone. In hoedanigheid van

diens politieofficier had hij op koninklijk bevel paus Bonifatius de achtste gevangengenomen. De paus had het gewaagd de Franse koning, na een voornamelijk schriftelijke ruzie te excommuniceren.

Tijdens de arrestatie mishandelde De Nogaret de 84-jarige paus op een gruwelijke manier. Spoedig daarna overleed deze aan de gevolgen hiervan. Dit schandalige feit vond plaats in het jaar 1303. Hoewel Jacques de Molay op dat moment al tien jaar Grootmeester der Tempeliers was, stond hij volkomen machteloos. Tempeliers beschermden christenen tegen niet-christenen. Wat christenen onderling deden, viel buiten zijn jurisdictie. Helemaal als het in opdracht van de Franse koning gebeurde.

‘Schoft,’ siste De Molay. Hij perste zijn kiezen zo hard op elkaar dat het glazuur ervan bijna barstte. In gedachten zag hij het pokdalige gelaat van deze moordenaar in staatsdienst voor zich. De wolfachtige grijns op diens gezicht was op een natuurlijke manier gebeeldhouwd. Een kenmerk dat veel mensen angst inboezemde. Het gelaat van Filips de Schone bande hij op dat moment bewust uit zijn gedachten. Hij wist wie de werkelijke schoft was, maar wenste dit niet te onderkennen. Het bleef tenslotte de koning. Zijn koning.

Spoedig na de moord op Bonifatius beging De Nogaret wederom een misdrijf waarmee hij wegkwam. Het betrof paus Benedictus de elfde, opvolger van Bonifatius. Ditmaal was er gif in het spel, wist De Molay uit betrouwbare bron. Benedictus had weliswaar de ban ingetrokken, maar waagde het daarna de koning flink te bekritisieren. Dit kostte hem zijn leven.

Uiteindelijk wist Filips de vierde de Schone de kardinalen ertoe over te halen de koningsgezinde bisschop van Bordeaux tot paus te kiezen. Dit vond plaats in Perugia in 1305. Bertrand de Got werd paus Clemens de vijfde.

‘Hierna begonnen duistere plannen uw geest te besmetten, hoogheid,’ fluisterde De Molay met cynische ondertoon. ‘Begeerte is een hakkend zwaard dat elke dag meer vlees eist.’

Het gestamp van paardenhoeven en ingehouden kreten deden hem iets naar voren buigen. Drie karren waren geladen voor de lange reis. De menners hielden de teugels strak, zij wachtten op het teken van de acht Tempeliers die de kleine karavaan tegen rovers en ander gespuis zouden beschermen. Vijftig paarden waren uit hun stallen gehaald om snelle aflossingen te garanderen. Een nieuwe dag stond op het punt te beginnen. Het startsein voor een uittocht die door de spionnen van Filips de Schone niet onopgemerkt zou blijven...

Met drie krachtige passen was hij bij de rechthoekige tafel die in het midden van de toren stond opgesteld. Hij griste het opgerolde perkament ervan af en hield het recht voor zijn gezicht. Het door hem verbroken zegel was echt, daar kon geen twijfel over bestaan. Ook de inhoud liet niets te wensen over. Kort en krachtig, aangezien de aartsbisschop van Narbonne tijdens het schrijven van dit document moest vluchten voor Filips' troepen die hem kwamen arresteren wegens hoogverraad.

'Vlucht', was de boodschap. 'Uw arrestatie is aanstaande. Mobiliseer uw Tempeliers en trek naar een gebied waar de koning weinig tot geen zeggenschap heeft.' De Molay betastte met zijn vingertoppen het in allerijl geschreven bericht. Het perkament bleef gortdroog, de woorden hetzelfde. Er verscheen geen engel die hem vertelde of zijn beslissing al dan niet de juiste was.

Het metalen geluid van grendels die weggeschoven worden, klonk in de Parijse nacht onevenredig hard. Aansluitend het venijnige getrappel van paardenhoeven en het hemelgergende gepiep van roestige wielen die op gang kwamen. Het was nu definitief. De vlucht was in gang gezet.

De zilveren beker kwam met een klap tegen de witstenen muur. Rode vegen suggereerden direct dat hier geen mentale maar een fysieke strijd had gewoed.

'Vluchten!' Dit ene woord deed hem meer pijn dan al zijn verwondingen op talloze slagvelden ooit hadden gedaan. Hij sloot zijn ogen en bedekte zijn oren om de vernedering van de vluchtgeluiden vanaf de binnenplaats buiten te sluiten. Een kansloze missie, aangezien de vijand zich reeds in zijn hoofd had genesteld.

In plaats van rustgevend zwart, werd het rood aan de binnenkant van zijn gesloten oogleden. Hij was zestien jaar terug in de tijd. Terug in de hel van Akko. Hoewel zijn lichaam al uren schreeuwde om overgave, zaaide het vlijmscherpe staal van zijn klievende zwaard dood en verderf onder de moslimhonden. De verminkte lichamen waren samengeklonterd tot één bloederige stapel vlees waarin hij tot aan zijn knieën stond. Toen de zon onderging was de strijd over. Van de oorspronkelijke vijfhonderd Tempeliers, stonden er nog negen aan zijn zijde. Later zou blijken dat ze ruim tweeduizend moslims over de kling hadden gejaagd. Ondanks de overmacht waarmee ze waren geconfronteerd, was er niet één Tempelier geweest bij wie de gedachte aan vluchten was opgekomen.

Grootmeester Jacques de Molay opende zijn ogen. De strepen op de muur waren weer uitlopers van wijn, in plaats van vergoten levenssappen uit een ver verleden. Hij realiseerde zich dat met het vertrek van de

karavaan zijn beslissing definitief was. In plaats van onbeheersbare schaamte, daalde er een zekere rust over hem neer.

Het was een rationeel besluit geweest om nu het plan uit te voeren dat hij verleden jaar in alle stilte had voorbereid. Toen had hij al bemerkt dat koning Filips in bepaalde zaken niet meer toerekeningsvatbaar was. Zaken die te allen tijde te maken hadden met wereldse macht. Een fenomeen dat je naar je toe trok met geld, juwelen en bezittingen. Precies datgene wat De Orde der Tempeliers in overvloed bezat.

Voor de eerste maal deze avond verdreef een dunne glimlach de zorgelijke trekken van zijn gezicht. Dit had te maken met de gloeiende toortsen die de acht Tempeliers pontificaal in hun rechterhand hielden. Een niet te missen optocht die noordwaarts trekt, dacht De Molay schamper. Karren vol kostbaarheden, op weg naar Calais om aansluitend per schip de oversteek te maken. Met Schotland als eindbestemming. De Molay knikte goedkeurend. Koning Filips de Schone wist precies met wie de Grootmeester der Tempeliers wel en niet op goede voet stond.

Hoewel zijn Tempeliers de hoeven met lappen hadden omwonden, hoorde hij het onmiskenbare ritme van een paardendraf. Nadat de opvallende stoet de Tempel had verlaten, hadden de wachten de poort bewust niet vergrendeld. Hierdoor ging deze bijna geluidloos open. Negen ruiters lieten zich opslokken door de nacht. Eenmaal buiten Parijs zouden Armand de Peragors, Thomas Berard en Arnold de Toroges ieder hun eigen route nemen. Aan de zijde van iedere Tempelier reden twee getrouwen. Geen Tempeliers, maar zwaardvechters die in de loop der jaren hun vaardigheden en loyaliteit ruimschoots hadden getoond.

Drie Tempeliers, drie verschillende windrichtingen.

Zij waren degenen die de toekomst van de Tempeliersorde zeker moesten stellen, wist De Molay. Mocht het zover komen dat Filips de Schone zijn drieste plannen doorzette, dan raakte de Orde in het ergste geval haar kastelen, landerijen, privileges en schuldbekentenissen kwijt. Een aderlating, dat zeker. Maar geenszins het einde, aangezien hun grootste bezittingen op plekken lagen die enkel hij en een paar vertrouwelingen kenden.

Grootmeester Jacques de Molay nam plaats op een stenen bank in een van de twee nissen die de toren rijk was. Hij schudde misnoegd met zijn hoofd. Hoe had het zover kunnen komen?

Mochten zijn ergste vermoedens uiteindelijk niet bewaarheid worden, dan was er feitelijk weinig aan de hand, wist hij zo goed als zeker. Zijn vertrouwelingen zouden na verloop van tijd weer terugkeren, waarna ze

hun leven in de Orde weer op konden pakken. Nee, als alles op een vergissing berustte, dan had hij enkel een voorzorgsmaatregel genomen waarop hij later niet of nauwelijks zou kunnen worden aangesproken.

Een sissend geluid ontsnapte aan zijn lippen. Het was de uitlaatklep van innerlijke onrust. Besloot Filips de Schone evenwel zijn snode plan uit te voeren, dan stonden hij en zijn vijftienhonderd ridders machteloos. In het manifest van de Orde der Tempeliers stond duidelijk beschreven dat het een Tempelier verboden was zijn zwaard op te heffen naar een medechristen. Als er een arrestatie volgde, dienden zij zich te onderwerpen aan de rechterlijke macht.

De daaropvolgende uren bracht Grootmeester Jacques de Molay door in de toren van de Tempel. De vochtige kilte die tot op zijn botten doordrong, negeerde hij. Zijn gedachten waren bij zijn drie mede-Tempeliers die inmiddels in volle galop door Frankrijk reden. Mannen met een missie die het voortbestaan van de Orde der Tempeliers moesten garanderen. In stilte bad hij voor hun welzijn.

1

De ingang van de grot was onooglijk. Een mengelmoes van woekerend onkruid en zwerfkeien bedekte grotendeels de opening. Een lichte bries speelde met verdwaalde zonnebloemen die op het punt stonden de geelzwarte koppen er definitief bij te laten hangen.

De opening mat nauwelijks één bij twee meter. De trieste aanblik hoefde echter geen indicatie te zijn voor wat hij binnen zou aantreffen, wist Manuel Albelda uit jarenlange ervaring. Het kon echt alle kanten op. Brede, toegankelijke entrees die spoedig uitmondde in een deceptie van opstuivend stof, of miezerige openingen die een opmaat waren voor schitterende grotten waarin glashelder water stokoude stalactieten of stalagmieten omfloerste.

‘Goed gedaan, Julien,’ sprak hij welgemeend.

De goedmoedige reus lachte hem verlegen toe, waardoor zijn slechte gebit heel even zichtbaar werd. Albelda wierp nog een schuine blik op de ingang van de grot, waarna een flauwe glimlach opspeelde. In gedachten zag hij de uit de kluiten gewassen Fransoos zijn dikke pens door de spleet persen. Aansluitend de aandoenlijke glimlach nadat het uiteinde van de lichtbundel van zijn lantaarn het water had beschenen. Daarna had de gigant met het verstandelijk vermogen van een tienjarige als een speer de grot verlaten, wist Albelda zeker. Grotten opsporen was één ding, er diep in penetreren iets geheel anders.

Hij haalde een briefje van twintig euro uit zijn portemonnee en gaf het aan Julien Manne die het bijkans uit zijn hand griste. Hierna draaide de moloch zich om en liep bij de ingang van de grot vandaan. Een groet bleef uit. Groeten, daar hield Julien niet van.

Albelda keek hem na met een oogopslag waarin hoofdzakelijk begrip stond te lezen. Dit had voornamelijk te maken met de levensloop van Julien Manne. Een ongebruikelijke, aangezien de grote man in de categorie van ‘bijzondere mensen’ viel.

Toen de kleine Julien vier jaar oud was, sloop hij het erf van de ouderlijke boerderij af. Na een zwerftocht van enkele uren was hij moe en gedesoriënteerd. Om zichzelf te beschermen tegen de felle zomerzon, kroop

hij een spleet binnen die de ingang van een grot bleek te zijn. Twee etmalen later vonden bijeengetrommelde omwonenden en gezamenlijke hulpdiensten hem exact op de plaats waar hij twee dagen daarvoor had plaatsgenomen. Gelukkig reageerde hij luidkeels op de gebiedende stemmen, anders hadden ze hem nooit gevonden. Hoewel er in eerste instantie voor zijn leven werd gevreesd, herstelde Julien wonderbaarlijk snel. Later kwamen medici erachter dat zijn fenomenale fysieke kracht een compensatie bleek voor zijn verstandelijk vermogen.

Terwijl op het platteland de tijd met de regelmaat van de oogst verstrekte, groeide Julien Manne als kool. Omdat er in de nabije omgeving geen opvang voorhanden was voor kinderen zoals hij, zat Julien doordeeweeks zijn tijd uit op de dorpschool. Vanwege zijn verstandelijke handicap kon hij nauwelijks meekomen. Zijn voordeel – of wellicht nadeel, het lag eraan vanuit welk standpunt je het bekeek – was zijn uiterlijk. Zo op het eerste gezicht leek Julien een doodnormaal kind dat toevallig anderhalve kop boven zijn klasgenootjes uitstak. Hij had geen opvallend afwijkende gezichtsuitdrukking, kwijlde niet en kwam, zij het wat lijsig, redelijk uit zijn woorden. Enkel wanneer je wat langer naar hem keek, vielen er twee dingen op: zijn ogen en de blik erin. De scheidslijn tussen iris en pupil was nauwelijks waarneembaar. Zijn kijkers leken op onpeilbare, zwarte gaten waarin geen leven mogelijk leek te zijn.

Omdat de uitgestrekte Dordogne voor de onderwijsinspectie niet bepaald als prioriteitsgebied gold, lukte het Julien om tot zijn veertiende op de lagere school te blijven. Hierna ging hij werken bij zijn ouders op de boerderij, zodat hij voor de instanties min of meer ophield te bestaan. In de daaropvolgende jaren ontwikkelde hij zijn gave om grotten te vinden. In zijn vrije tijd zwierf hij in de omgeving op zoek naar openingen waarachter het duister regeerde. Hij vond ze, registreerde ze en vergat ze weer net zo gemakkelijk. Het ging om de jacht; de buit was van ondergeschikt belang.

Terwijl Manuel Albelda Juliens grote gestalte steeds kleiner zag worden, dacht hij terug aan zijn eerste vakantie in de Dordogne, toen hij dit verhaal had opgevangen. Enkele maanden daarvoor was hij overgestapt van sportduiken naar grotduiken. In Spanje zelf werd het lastig om deze hobby uit te oefenen. Er waren simpelweg te weinig grotten. In de Middellandse Zee bij het plaatsje Estartit bestonden een paar korte tunnels onder water. Daarmee was de koek wel zo'n beetje op.

Na een schitterende duik in de beroemde Hérault-grot was hij geïnfecteerd met het Dordogne-virus. Hier wilde hij in de toekomst veel dui-

ken gaan maken. Wat hem betrof was sportduiken bij deze overweldigende ervaring puur kinderspel.

Hij kwam achter de naam van het gebied waar Julien Manne woonde. Een maand later reed hij met zijn Seat naar de Dordogne. Eenmaal in de streek Périgord Noir, liet hij de steden Sarlat en Les Eyzies achter zich. Hij trok verder het binnenland in en nam op goed geluk een kamer in Les cinq chênes, De vijf eiken, een rustieke herberg waar de struise madame Inès de scepter zwaaide. Hier wist een stamgast hem te vertellen waar ‘maffe Julien’ woonde.

Dit was meer dan tien jaar geleden. Sindsdien had hij tientallen grotten bezocht. Allemaal na aanwijzingen van Julien. Voor elke grot waarin gedoken kon worden, stopte hij hem een klein geldbedrag toe. Tevens leerde hij Julien met veel pijn en moeite de ingang van een grot op een kaart te markeren. Dit, om te voorkomen dat de goedaardige mastodont hem naar een grot zou sturen waarin hij reeds had gedoken.

Albelda liep over het geaccidenteerde terrein terug naar zijn auto die vijftig meter verderop stond geparkeerd. Onderweg lette hij scherp op kuilen en stenen waarin en waarover je een doodklap kon maken. Enkel- of knieband gescheurd voordat de grotduik daadwerkelijk aanving: hij zou de eerste en de laatste niet zijn die dit overkwam.

Met de vanzelfsprekende routine van een topfitte vijftiger die een aanzienlijk gedeelte van zijn leven onder water had doorgebracht, kleepte Albelda zich naast de auto om. Wat in de grot geen functie had, verdween in de kofferbak. Hij sloot deze af, stopte de sleutels in een plastic koker en borg die in een zijvak van zijn trimvest op.

In vol duikornaat wandelde hij terug naar de ingang. In zijn linkerhand droeg hij een masker, vinnen en een kanohelm. De vingers van zijn rechterhand omklemden twee verschillende haspels waaromheen een witte nylonlijn was gerold.

Drie meter voor de ingang van de grot bleef Manuel Albelda stilstaan. Het was tijd voor zijn vaste ritueel. Hij sloot zijn ogen, haalde diep adem door zijn neus en negeerde het zwarte beeld achter zijn oogleden. Op zijn netvlies verscheen de variëteit van de Dordogne. Hij zag de oude boerderijen, de wuivende maïsvelden en de duizenden kronkelweggetjes die altijd in gehuchten met kolderieke namen eindigden. Hij rook de frisse lucht van de loofbomen na de zoveelste, onverwachte regenbui in het late voorjaar. De penetrante stank van opeengepakte everzwijnen in een plaatselijke fokkerij geselde zijn reukorgaan, maar de smaak van *confit de canard*, *margret de canard* en de goddelijke Bergerac-wijn, maakte in een subliem moment van opperste verrukking alles weer goed.

Albelda opende zijn ogen en keek omhoog. De lucht was een onwezenlijk mozaïek van kleuren waarin blauw onbetwist marktlieder was. Omdat hij zich terdege realiseerde dat dit zomaar zijn allerlaatste blik op de hemel kon zijn, genoot Manuel Albelda exact een halve minuut met volle teugen van het schilderachtige schouwspel.

Zijwaarts stapte hij de grot binnen. Bijna maakte hij een smak, door de flinke hoeveelheid puin die vlak achter de natuurlijke ingang lag. Een vreemde plek voor een stapel keien, ging het door hem heen. Helemaal als je bedacht dat het zwerfkeien waren, die nimmer onderdeel hadden uitgemaakt van de spleet. Alsof iemand in een ver verleden de spleet ermee had opgevuld, waarna in de loop der jaren de elementen hun werk hadden gedaan en de opening uiteindelijk weer in de natuurlijke staat was teruggekeerd. Albelda berispte zichzelf. Grotduiken was ongeschikt voor fantasten. Die maakten in hun kinderlijke enthousiasme fouten die in deze duistere wereld niet getolereerd werden. De straf die dan volgde was een onherroepelijke. Even snel als het idee over de bewust afgesloten grot in zijn gedachten was opgekomen, verdween het naar een imaginair zolderkamertje ergens diep in zijn hersenen.

Onder de laarzen van zijn droogpak hoorde hij kalksteen knisperen. De vochtige lucht die zijn neusgaten binnendrong verried echter de aanwezigheid van water. Hij haalde zijn lamp uit het foedraal dat samen met de accu aan zijn duikfles was bevestigd en liet de sterke lichtbundel de omgeving aftasten. Terwijl er spookachtige contouren op de geribbelde wanden verschenen, liep hij op zijn gemak door.

Tien meter verder was de grens tussen nat en droog. Precies zoals Julien hem had verteld.

Hij liep verder en al gauw kwam het water tot zijn knieën. Voorzover hij dit in kon schatten, bleef de structuur van de grot onveranderd. Het hoogste punt bevond zich op ongeveer drieënhalve meter. De breedte van de gang was een meter of vier. Een gegeven dat over pakweg enkele minuten geheel gedateerd kon zijn. Het enige wat je met enige zekerheid over het grottenstelsel in de Dordogne kon zeggen, was dat je er niets van wist, zo wist hij uit ervaring.

Elke grot was een kunstwerkje op zich met een geheel eigen gangenstelsel. Hij had hier in de omgeving de afgelopen jaren in tientallen grotten gedoken, en geen enkele grot was met een andere te vergelijken. De enige overeenkomst was dat ze bestonden uit verschillende kleiige lagen kalksteen. Gevormd door bezonken schelpdiertjes en kalkzeewier in het Mesozoïcum, toen de dinosaurussen hier nog het loslopende wild vormden.

Hij had zich op een koude winteravond in zijn geboortestreek Galicië verdiept in het ontstaan van deze grotten. De droge kost over het Tertiair, Kwartair en de hoofdrivieren van het gebied (Dordogne en Lot) die zich elke ijstijd dieper in het landschap sleten waardoor kalkplateaus ontstonden, kwam hem spoedig zijn neus uit. Dat het grottenstelsel in principe ondergrondse zijrivieren waren, volstond wat hem betrof. Het ging uiteindelijk om het duiken.

Het water kwam nu tot de loodgordel die hij over zijn heupen droeg. Hij had vanaf de ingang een meter of dertig afgelegd en vond het nu welletjes. Het werd tijd om de hoofdlijn te bevestigen. Albelda zette zijn masker op en deed zijn ademautomaat in. Langzaam zakte hij en ging op zijn knieën zitten. De bekende rilling kwam toen zijn gezicht onder water verdween. Het stukje huid tussen zijn bovenlip en de siliconen rand van zijn duikmasker was het enige lichaamsdeel dat niet bedekt was. De tinteling duurde een volle seconde.

Zonder hierbij uit balans te raken, liet hij de laarzen van zijn duikpak in de logge vinnen glijden. Nadat de stofwolkjes rondom hem waren opgelost, bescheen hij de wand aan zijn rechterzijde. Op wat ribbels na was die redelijk egaal. Ontspannen maakte hij de eerste zwembewegingen met zijn vinnen.

De bodem liep hier behoorlijk af. Nog een paar meter en dan had hij het punt bereikt waarop deze gang volledig met water was gevuld. Het zicht was meer dan voldoende. Het directe zicht, dat wat hij tot in detail zag, bedroeg een meter of vijf. Het doorzicht daarentegen was zomaar het dubbele. Vier vinslagen later vond Albelda waarnaar hij zocht.

Het uitsteeksel leek op een gebogen mannenarm. Letterlijk en figuurlijk rotsvast. Met een paalsteek maakte hij de hoofdlijn eraan vast. Dit was zijn levenslijn en dus sprong hij hier uiterst voorzichtig mee om. Daarom bevestigde hij het uiteinde onder water, in plaats van ergens bij de ingang van grot. De kans was bijzonder klein, maar stel je toch eens voor dat een grappenmaker tijdens de duik de hoofdlijn losmaakte...

Het water bleef helder naargelang hij verder zwom. In zijn rechterhand hield hij de haspel, waarvan hij het touw met zijn linkerhand meter na meter afrolde. De tweede haspel had hij met een musketonhaak aan zijn trimjacket bevestigd. Na tien vinslagen hield hij zijn benen stil. Zijn linkerhand reikte nu naar de bodem. Toen hij deze daadwerkelijk aanraakte en betastte, verscheen er een dunne glimlach op Albelda's gezicht. Zijn vermoeden klopte.

Dit was een grot die ooit droog had gestaan.

Vlak voorbij de ingang had hij druipsteen gezien. Nu voelde hij een klei-

laag aan zijn handen. Klei bezinkt pas in water dat langzaam stroomt, wist hij. Tel daar het druipsteen aan het plafond bij op en hij kon zomaar concluderen dat er tijden waren geweest waarin in deze grot nauwelijks of geen druppel had gevloeid. Wanneer dat was geweest, wist hij niet. Kon hij bij geen benadering zeggen. Tweehonderd jaar geleden? Vijfduizend, misschien? Ach, onder de huid van de aarde was tijd geen issue. Een gegeven waar hij heel rustig van werd.

Met de eerste opmerkelijkheid van de dag in zijn achterhoofd, zwom Albelda verder. Hij kon nu reeds concluderen dat deze duik meer dan de moeite waard was. Door zijn rechterbeen even stil te houden, week hij automatisch wat naar rechts uit. Nu hij zich op ongeveer een halve meter van de rotswand bevond, zag Albelda de perfectie tot in het absolute detail.

Als hij aan anderen vertelde dat hij aan grotduiken deed, waren de reacties uitermate voorspelbaar. Van het vol bombastisch onbegrip uitgesproken 'Levensgevaarlijk!' tot het denigrerende 'Ach, wat zie je nou helemaal in zo'n grot' en het quasi-terloopse 'Wel eens iets kostbaars gevonden?'

Zijn antwoorden waren simpel, doch veelzeggend. Mits je de veiligheidsvoorschriften niet overschreed, was grotduiken even gevaarlijk als pak 'm beet kegelen in competitieverband, vertelde hij. In de grot zelf zag je een enorme variëteit aan stenen. Losliggende stenen, grote hoekige en kleine afgeronde stenen. Ook waren er scherpe uitsteeksels aan de rotswand, die in de ene grot ribbelig en op een andere locatie glad als een biljartbal waren. Met een beetje geluk kon je er verschillende kalklijnen onderscheiden.

De meesten van zijn toehoorders hadden op dit punt reeds alle belangstelling voor zijn hobby verloren. Een enkeling bleef zogenaamd geïnteresseerd met het oog op het laatste onderwerp; de vondsten.

Hier kon hij eveneens zeer duidelijk over zijn. In de verschillende grotten waarin hij had gedoken, was hij weer bovengekomen met wasknijpers, de schedel van een konijn, potscherven, een verroest horloge, lege colablikjes en een stuk prikkeldraad. Na deze ontboezeming sprak hij praktisch altijd tegen achterhoofden. Na een paar van deze pijnlijke voorvallen, had hij besloten in het openbaar zo min mogelijk over zijn hobby los te laten.

Albelda nam de haspel voor even in zijn linkerhand, stopte de lamp terug in het foedraal en gleeed met de vingertoppen van zijn rechterhand over de rotswand. Ondanks de handschoen voelde hij de koele gladheid die de perfectie naderde. In de loop der tijden hadden ontelbare liters

water de rotswand gepolijst tot een kunstwerk dat een bijna onwezenlijke schoonheid uitstraalde. Deze puurheid kon je gewoonweg niet beschrijven, dit moest je met eigen ogen zien.

Terwijl hij verder zwom, viel zijn ervaren oog direct op oneffenheden in de rotswand. Om de ademautomaat krulden zijn mondhoeken tot halve manen. Hij durfde er een maandsalaris op in te zetten dat drie meter verderop een onbekende gang op hem wachtte. Zijn kuiten spanden zich en even later constateerde hij dat de kenmerkende uitsteeksels en inkepingen inderdaad de uiteinden waren van een andere gang.

Albelda liet zijn lamp verkenningwerk doen. Deze gang was een stuk nauwer dan de hoofdgang. Tricky voor een beginner, goed bereikbaar voor een beetje grotduiker. Hij rekende zichzelf tot de laatste categorie. Zonder een spoortje van twijfel over zijn volgende stap, tastten zijn ogen de rotswand af. Vlak boven de bodem vond Albelda wat hij zocht. Twee redelijk diepe inkepingen waren uitermate geschikt voor zijn plan. Met zijn rechterhand haalde hij een kleine klem uit zijn trimjacket. Het nylon touw van de hoofdlijn legde hij precies tussen de twee inkepingen in. Daarna bevestigde hij uiterst nauwkeurig de verschillende uiteinden van de klem in de twee inkepingen. De haspel van de hoofdlijn deponeerde hij simpelweg op de bodem. Bij eventuele ondergrondse stroming of beweging in het water kon de lijn nu vieren. Losbreken kon deze echter niet.

Het was een onorthodoxe methode die in de wereld van de reguliere grotduikers werd verafschuwd. Sinds de DIR-methode, Doing It Right, zijn intrede had gedaan, waren de veiligheidsvoorschriften enorm aangescherpt. Albelda moest weinig hebben van deze methode die vanuit Noord-Florida was overgewaaid. Natuurlijk zaten er enkele goede dingen tussen. Een waslijst aan regeltjes die het grotduiken veiliger moesten maken, bijvoorbeeld. Prima voor nieuwelingen die akelig op zeker wilden spelen. Hij had echter zijn eigen regels. Eén daarvan was dat hij altijd alleen dook. En tot nu toe was zijn eigen veiligheidssysteem afdoende gebleken. Daar had hij geen stelletje grotduikende Amerikaanse DIR-wijsneuzen voor nodig die zich Woodville Karst Plain Project noemden.

Hij ademde rustig in en uit. De tijd dat hij zich om dat soort zaken druk maakte, was nog niet voorbij, maar het werd minder. Wellicht had dit met zijn leeftijd te maken. Naargelang de tijd verstreek werd een mens toch milder, blijkbaar gold dit ook voor hem. Hij kon zich nog steeds opwinden over de maatschappij. Tenminste, wat er nog van over was nadat 'hij' was gestorven. 20 november 1975, een datum die hij zich tot

op zijn sterfbed zou blijven herinneren. Daar kon geen zware dementie het ooit van winnen. Het was de zwartste dag in de geschiedenis van Spanje. De dag dat heel Spanje stierf zonder dit zelf te beseffen.

Soepel doch voorzichtig zwom de Spanjaard de gang binnen. Als eerste moest hij op zoek naar een geschikte plek om zijn tweede veiligheidslijn te bevestigen. Los van de hoofdlijn, om eventuele verstrengeling te voorkomen. Met zijn linkerhand drukte hij op het knopje van zijn inflator, waardoor er wat samengeperste lucht vanuit zijn fles in het trimjacket werd geperst. Hierdoor steeg hij een halve meter en hij hing nu precies in het midden van de gang. De sterke lichtbundel viel op een gedeelte van de wand dat heel natuurlijk oogde. Misschien was het een zesde zintuig, zijn ervaring met grotduiken of gewoon stom geluk wat hem naar die specifieke plek trok.

De rotswand leek egaal. Dit was echter schijn, zag Albelda terwijl hij zijn ogen iets toekneep om zich beter op de plek te kunnen concentreren. Het bewuste stuk muur was ongeveer een halve meter breed en een goede meter lang. De natuur had in de loop der tijd geprobeerd het litteken te verdoezelen. Voor een groot gedeelte was dit gelukt. Bij een vluchtige inspectie zou hij eroverheen hebben gekeken.

Zijn nieuwsgierigheid won het nu met glans van de discipline waar hij zo prat op ging. Het bevestigen van de veiligheidslijn kon wachten. Deze plek was gewoonweg té interessant.

Moeiteloos vond zijn rechterhand het hoogste punt. Met zijn vingers drukte Albelda tegen de bovenste steen. Er was geen beweging in te krijgen. Zowel teleurgesteld als verbeterd duwde hij nogmaals. Ditmaal gebruikte hij de hele palm van zijn hand om meer kracht zetten.

De steen schoof naar achteren. Doordat hij vol in de beweging zat, schoot zijn arm tot aan zijn elleboog in de verborgen opening.

'Aaaaarrggg!' De klap van zijn stroombotje tegen het ruwe gesteente was verre van prettig. Terwijl hij bezig was zijn arm uit de opening te werken, begon het.

Het onheilspellende gerommel duurde drie hartslagen. Een momentopname die Albelda beleefde als een eeuwigdurende nachtmerrie. Tijdens deze aanloop die hem naar het binnenste van de hel zou leiden, hield hij beide ogen wijd opengesperd.

Het gerommel ging naadloos over in een bulderend geraas. Dit geluid was het meest afschrikwekkende wat hij ooit had gehoord. De ultieme nachtmerrie van iedere grotduiker. Op dat moment wist hij ook exact waarom.

Door zowel de vaart als de druk van het rollende gesteente, brak de muur

onder hem alsof het een stapel lucifershoutjes tijdens een windvlaag betrof. Een onzichtbare kracht drukte hem bruusk naar achteren. Machteloos graaide Albelda naar een houvast dat niet bestond. De onvermijdelijke klap tegen de rotswand werd enigszins opgevangen door zijn duikfles en de kanohelm die hij altijd droeg. Tegen de keienregen die aanvoelde als mitrailleurkogels uit het stenen tijdperk, had hij echter geen verweer. Met gesloten ogen en een van pijn vertrokken gezicht onderging hij de geseling. Aansluitend werd hij in een tijdsbestek van tien extreem lange seconden begraven onder een deken van onverzoenlijkheid.

Manuel Albelda opende zijn ogen en begreep direct dat hij zich in de hel bevond zonder daadwerkelijk gestorven te zijn. Het vagevuur was een gecomprimeerde, geelbruine smurrie die geen concessies deed. Ondoor-dringbaar als ochtendmist boven een verlaten weiland op een windstille ochtend.

De paniek greep hem bij de keel en zorgde ervoor dat zijn angst geluidloos bleef. Ondanks het zware doodslaken van puin ging zijn borstkas als een razende op en neer.

Een volle minuut bleef hij in staat van volslagen ontredding. Vanwege de angst die bezit van hem had genomen, waren zijn pupillen even groot als die van een notoire cocaïnegebruiker na zijn zoveelste snuif. Aangezien het beetje van zijn ademautomaat zijn flinterdunne levenslijn was, klemde hij zijn tanden muurvast om dit siliconen mondstuk. De kracht waarmee hij dit deed, was funest voor het materiaal. Zijn linkerhoektand zorgde voor een scheurtje, waardoor het mondstuk bijna uit zijn mond gleed. Met de rechterkant van zijn gebit kon hij nog corrigeren, maar een slok ijskoud water was onvermijdelijk.

De hierop volgende hoestbui betekende het keerpunt van zijn gemoedstoestand. De wil om te leven, ervoor te vechten, kwam bovendrijven. Aangezien hij inmiddels flink aan het hyperventileren was, beval Albelda zichzelf rustig adem te halen. Het lichte, misselijkmakende gevoel in zijn hoofd verdween. Voorzover mogelijk in deze situatie, kon hij weer redelijk normaal denken.

Hij lag begraven onder een berg stenen. Op zijn gezicht na was zijn hele lichaam bedekt met puin. Op de rechterkant van zijn lichaam voelde hij beduidend minder druk dan links. Dit kon eventueel betekenen dat de rechterkant minder zwaar bedolven was.

Zowel tijd als opties waren een groot goed. Elke ademteug bracht hem dichterbij een verdrinkingsdood, terwijl deze instorting zomaar een voorbode van meer natuurgeweld kon zijn.

Toen Albelda zijn rechterarm bewoog, voelde hij direct dat er speling

was. De rechterkant van zijn lichaam mocht dan ingekapseld zijn, met een combinatie van spierkracht en geluk was er een kans dat hij een scheur kon creëren.

Hij zette zich schrap en mobiliseerde al zijn kracht in zijn rechterarm.

'Uuuuuunnnnnngggghhhhh,' hield het midden tussen een ontsnapte ademteug, gekreun en gerochel. Aansluitend hoorde hij stenen rollen en werd de druk op zijn rechterarm stukken minder. Hij reageerde instinctief en spande nogmaals zijn armspieren.

Zijn rechterhand doorbrak als eerste de puinbarricade. De opwaartse beweging die daarna volgde, maakte zijn rechteronderarm vrij van balast. Hierna volgden zijn bovenarm en schouder. Euforie maakte zich van hem meester. Misplaatst, aangezien meer dan de helft van zijn lichaam nog steeds onder de vreemdsoortige ruïne bedolven lag.

Met zijn rechterhand verwijderde Albelda de dichtstbijzijnde brokstukken. Hoewel hij geen hand voor ogen zag, realiseerde hij zich dat het een tijdrovende klus betrof. En hoeveel tijd hij er precies voor had, kon enkel het wijzertje van de manometer hem vertellen. Deze lag echter onder zijn rechterbil tussen een woud van stenen.

De gedachte aan de wijzer die de tijd in zijn nadeel liet wegtikken, zorgde voor kortstondige, hevige angst. De adrenaline-impuls die daarop volgde, gaf hem ongekennde kracht. In een waanzinnig tempo verwijderde zijn rechterhand de stenen last. Zijn zware ademhaling die hierop volgde – wat inhield dat hij veel lucht verbruikte – nam hij voor lief. Het was nu alles of niets.

Na de zoveelste op-en-neerbeweging van zijn rechterarm, nam de druk plotseling af. Terwijl Albelda weer een steen oppakte, duwde hij met zijn linkerhand tegen de bodem. Ondanks de gigantische spanning die er op zijn spieren kwam te staan, drukte hij door.

'Aaaaarrrrggghhhhh,' kreunde hij in zijn ademautomaat. Het klonk als het gegrom van een gekooid roofdier dat eindelijk de ketenen afwierp.

Zijn bovenlichaam was los van de kille omarming. Met twee handen groef hij koortsachtig beide benen uit. Toen hij vervolgens weg wilde zwemmen, greep een onzichtbare hand hem van achteren vast. Instinctief rukte hij zich los, waarna de manometer hard tegen zijn onderbeen sloeg. Hij negeerde de pijn en maakte met zijn rechterhand een graaibeweging naar achteren. Bij de eerste poging lag de rubberen slang in zijn handpalm. Hij bracht het uiteinde naar zijn masker en zag dat de meter nog functioneerde.

Er zat nog zestig bar in zijn fles.

Zestig bar! Twaalfhonderd liter lucht! Genoeg om naar Madrid te zwem-

men en weer terug, dacht hij in een moment van opperste verrukking. De strijd was over, hij had gewonnen. Op het moment dat hij zijn kuitspieren spande om af te zetten, drong de waarheid pas tot hem door.

Het was nog niet gedaan.

Hoewel het hem de grootst mogelijke moeite kostte, wist Albelda zichzelf de discipline op te leggen om niet weg te zwemmen. Er moest namelijk eerst nog een vraag worden beantwoord.

Een heel simpele.

Rechts- of linksaf?

De gang waarin hij zich bevond was geen sifon. Koos hij de verkeerde kant, dan was het over en uit. Deze gang liep dood. De kans dat er een uitweg in de vorm van een zwanenhals bestond die uitmondde in een bron, was nihil. Julien kende nagenoeg elke bron in deze omgeving. Toen de kinderlijke reus hem deze grot op de kaart aanwees, had hij hierover met geen woord gerept.

Het gangenstelsel waarin hij zich bevond werd door de Fransen een *collecteur* genoemd, oftewel een ondergrondse rivier waarin het water uit het stroomgebied zich heeft verzameld. Ook was het mogelijk dat hij in een *vauclose* zat. Dit was een gat in de grond dat tot aan het grondwater-niveau liep. Oneindig diep dus.

Er trok een rilling over zijn rug. Opeens had hij het koud. Dit kwam hoofdzakelijk doordat ter hoogte van zijn rechterkuit water door zijn droogpak heen sijpelde. De oorzaak hiervan moest iets scherp zijn geweest dat hem tijdens de worsteling had geraakt.

Hoewel de strijd om zijn leven zojuist in zijn voordeel beslist leek, probeerde de duistere tegenstander alsnog een vlijmscherpe, beslissende counter te plaatsen. Er liep ijskoud water in zijn droogpak waardoor hij zwaarder werd en binnen afzienbare tijd onderkoeld zou raken. De zestig bar in zijn fles was inmiddels gereduceerd tot vijftig, wat in werkelijkheid veel minder was dan het in zijn euforie had geleken. Bovendien bleef het zicht abominabel slecht, waardoor hij alles op de tast moest doen.

Zonder verder nog te aarzelen liet Albelda zich zakken en hij strekte zijn lichaam. Beheerst zette hij zijn handen tegen de bodem af en zweefde langzaam naar achteren. Drie seconden later raakten zijn vinnen de rotswand. Een ruw contact dat aanvoelde als pure tederheid. Direct kwam hij overeind en duwde zijn rug tegen de wand. Aansluitend draaide hij een kwartslag naar rechts en zette aan.

Met gestrekte armen zwom hij door de laatste optische versperringen van geelbruine smurrie. Hij dwong zichzelf rustig te ademen. Elke teug

was van denkbeeldig goud en moest tot aan de laatste molecuul benut worden. Het beentempo lag bewust laag. Hiermee spaarde hij energie en lucht.

Vijf vinslagen verder opende het naargeestige gordijn zich van het ene op het andere moment. Heel even deed de aanblik van het heldere water pijn aan zijn ogen. Daarna maakte een overwinnaarsgrijns zich meester van zijn mondhoeken. Een fractie van een seconde later corrigeerde hij zichzelf. Op zijn gezicht verscheen nu de timide en dankbare glimlach van een overlevende die de zeis ternauwernood heeft ontweken.

Na zijn bijnadoodervaring in de nauwe tunnel leek de hoofdgang op een kerngezonde slagader waar enkel doorzichtig bloed doorheen stroomde. Na deze verpletterende indruk zwom Albelda naar de haspel die nog op dezelfde plaats lag. Hij pakte hem van de bodem, verwijderde de klem en volgde de hoofdlijn die hem naar de definitieve uitgang van de grot leidde. Daar aangekomen, maakte hij de hoofdlijn los en zwom nog een tiental meter door. Uiteindelijk ging hij staan en deed zijn vinnen uit.

Eenmaal op het droge liet Manuel Albelda zich in het grind zakken. Voordat hij definitief de grot zou verlaten, wilde hij weten hoe het met zijn materiaal gesteld was. Een vluchtige inspectie, meer niet. Straks volgde in zijn hotel een nauwkeurig onderzoek naar de daadwerkelijke schade. Daar moest hij nu niet aan denken.

Zijn blik viel op de lamp die rechts naast hem in het grind lag. Het aluminium was hevig gemaltraiteerd door de stenenregen en rijp voor de sloop. Dat gold hoogstwaarschijnlijk ook voor de accu. Albelda vloekte hardop vanwege deze schadepost. Terwijl hij zijn bovenlichaam naar rechts draaide om een snelle blik op het accupack te werpen, drong een felle schittering zijn linkerooghoek binnen. Hij duwde zijn rechterknie naar binnen en keek naar zijn rechteronderbeen. Net boven het punt waar de rubberlaars naadloos overging in het trilaminaat, stak een flonkerend voorwerp uit zijn droogpak. Zonder erbij na te denken verwijderde hij het met duim en wijsvinger. Daarna opende hij zijn hand om het onding beter te bekijken.

De daaropvolgende minuten leefde hij in een compleet andere wereld. Zijn geest was verdronken in het kleinoed dat op zijn handpalm rustte. Nog nooit had Albelda zo iets schitterends gezien. Het gouden juweel beeldde een zespuntige ster uit. Het hart was een mozaïek van edelstenen. Kleine, ingelegde robijnen, diamanten en saffieren vormden een briljante kleurencombinatie die de lucht in de directe omgeving van een mystieke gloed voorzag. Hemelse schoonheid maakte van zijn blik een slaaf uit eigen beweging.

De Spanjaard sloot zijn ogen en schudde de bedwelmende roes van zich af. Hij kwam weer terug op aarde en realiseerde zich welke consequenties deze vondst kon hebben. Terwijl allerlei gedachten en scenario's door zijn hoofd raasden, liep hij naar de spleet en wurmde zich naar buiten.

De komende uren zou hij besteden aan zijn duikapparatuur. Hoofdzakelijk aan het in orde brengen ervan. Hoewel alleen al het idee om weer terug de grot in te moeten hem ernstig deed huiveren, was het bittere noodzaak. Er bestond namelijk een gereede kans dat zich meer kostbaarheden onder of achter het puin bevonden. Als dit zo was, dan gingen er deuren open die veel te lang gesloten waren.

Dan kwam de Raad in spoedzitting bijeen.

Dan konden ze hun idealen daadwerkelijk verwezenlijken.

Dan kon Spanje zich opmaken voor een tweede revolutie.

Manuel Albelda glimlachte. Er lag een heldenrol voor hem in het verschiet.